

Na co zákon, když si můžeme pomoci sami? (Petra Chvilová)

28.1.2014 idnes.cz - blog str. 0

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

Na co zákon, když si můžeme pomoci sami?

Zrovna narozené dítě má už na svých bedrech část státního dluhu. S tím my, obyčejní lidé, nic moc neuděláme a nezbyvá nám nic jiného, než se s tím smířit, případně svým hlasem ovlivnit vítěze vládnoucí strany. Do vínku svým dětem však už předem můžeme dát také budoucí obtěžování, kterému se můžeme v jejich dětském věku vyhnout.

Ochrana osobních údajů svou podstatou je pouze uzákonění **ochrany** osobnosti a tím také dobrých mravů jak nakládat s **osobními údaji**. Nikomu se nelíbí, když naše **osobní údaje** poskytuje druhá strana straně třetí, aniž bychom o tom věděli a měli o tom ponětí.

Denně mou e-mailovou **schránku** zaplavují desítky newsletterů a informačních e-mailů od různých společností, od e-shopu, kde jsem kupovala vánoční dárky až po pojišťovny nebo banky, u kterých využívám některý produkt. Párkrát do roka mi volá společnost, u které jsem nikdy nic nekupovala a nikdy nijak nespolečovala. Za toto všechno si však můžu sama. Sama jsem dala společností souhlas ke zpracování **osobních údajů**, poskytla svá další **osobní data**. Sama jsem si nepozorně přečetla smlouvu s mobilním operátorem nebo bankou, ve které někde pod čarou, malinkými písmeny píšou, že mohou **osobní údaje** poskytnout třetí straně.

Několikrát jsem se při této situaci rozčílila, proč mi volají lidi, které vůbec neznám. Můžu si za to ale úplně sama. Svou nepozorností a laxním přístupem ohrožuji sama sebe. Přitom stačí, abych jednoduše zrušila zasílání newsletterů, případně požádala volaného, aby vyškrtl mé jméno z databáze.

Nikdy se mi však nestalo, aby někdo kontaktoval mé dítě a už v útlém věku mu nabízel výhodný nákup ložního prádla nebo nákup auta. Věřím, že když nebudu zmiňovat jméno, datum narození a jiné důležité informace svého dítěte, vyhnu se zneužití jeho **osobních údajů**.

I přes existenci **Úřadu pro ochranu osobních údajů**, který **chrání** naše zájmy a v případě konfliktu by řešil naši stížnost, stačí pouze používat selský rozum, pozorně číst smlouvy a uvědomovat si co, kde a proč podepisuji a jaká políčka při elektronické komunikaci zaškrťávám. A tím dávat pozor, komu **osobní údaje** poskytuji a proč. **Ochráním** tím jak svá práva, tak práva svého potomka.

URL| <http://chvilova.blog.idnes.cz/c/393661...o-zakon-kdyz-si-muzeme-pomoci-sami.html>

parlamentnilisty.cz

Hlad po osobních údajích v „komerčním přítmí“

28.1.2014 parlamentnilisty.cz str. 0 Rozhovory

red

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

Právo na **ochranu osobních údajů** je základním lidským právem a rozhodování o tom, komu své údaje svěříme, musí zůstat naším svobodným rozhodnutím, říká předseda **Úřadu pro ochranu osobních údajů** RNDr. **Igor Němec** v rozhovoru, který je zaměřen především na téma, proč je důležité si **chránit** zdánlivě tak samozřejmou a běžnou věc, jakou jsou údaje o nás a našich blízkých.

Dne 28. 1. 1981 byla ve Štrasburku vyhlášena Úmluva č. 108 o **ochraně** osob. V čem byl tento počín

tak významný, že si jej připomínáme jako Den **ochrany osobních údajů**?

Den **ochrany osobních údajů** je od roku 2006 různým způsobem "slaven" ve všech evropských státech, ale zdaleka nejen v nich. Má být pro lidi příležitostí, aby lépe pochopili, jaké **osobní údaje** jsou o nich shromažďovány a proč, jaké jsou zpracovávány a jaká práva při těch zpracováních občané mají, jak důležité je neztratit o svých **osobních údajích** přehled. **Osobní údaje** jsou totiž klíčem k našemu soukromí. Právo na jejich **ochranu** je základním lidským právem a rozhodování o tom, koho do něj vpustíme, musí být a zůstat naším svobodným rozhodnutím. V době rozvoje informačních technologií je ovšem právě přenos a shromažďování dat čím dál technicky snazší a potenciál jejich zneužívání větší.

Pro Česko se **ochrana dat** stala relevantním tématem až po listopadu 1989. Ale co bylo hlavním impulsem, že Česká republika v roce 2000 přijala zákon o **ochraně osobních dat**, na jehož základě vznikl **Úřad pro ochranu osobních dat**?

Zákon o **ochraně osobních údajů** vznikl a byl přijat v souladu s právem Evropských společenství i mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a také k naplnění práva každého na **ochranu** před neoprávněným zasahováním do soukromí. Tento zákon také upravil práva a povinnosti při zpracování **osobních údajů** a stanovil podmínky, za nichž se uskutečňuje předání **osobních údajů** do jiných států - dodnes jeden z velmi aktuálních problémů.

Není snad třeba připomínat jednání, která vede Evropská komise se Spojenými státy v zájmu toho, aby mechanismus, který v rámci americké justice **chrání osobní údaje** evropských občanů - tzv. Safe Harbor, bezpečný přístav, byl zlepšen. Vyprovokoval ho nepochybně případ NSA a Snowden, ale jde fakticky také o **ochranu osobních údajů** v komerční sféře.

Ochrana osobních údajů je považována za základní lidské právo. Ale to v demokracii **chrání** už Ústava, proč tedy potřebujeme speciální zákon - není instalování vašeho úřadu spíš formální krok než reálná **ochrana** občanů?

Ochrana osobních údajů je jen jedním ze základních práv, která jsou obecně zakotvena v Ústavě. Zákon o **ochraně osobních údajů** toto právo specifikuje - stanoví podmínky pro zpracování **osobních údajů**, práva těch, jejichž údaje jsou zpracovávány, a povinnosti správců a zpracovatelů údajů. Zřízení **Úřadu pro ochranu osobních údajů** je aktem obdobným, jako je tomu u jiných dozorových institucí, které vykonávají dohled na tím, zda zákon je dodržován tak, jak zákonodárce uložil. Provádění kontroly rozhodně není formální činností, i když její provedení vyžaduje řadu formálních náležitostí, stejně tak není formální ani poskytování konzultací v oblasti **ochrany osobních údajů**.

V čem se činnost vašeho úřadu liší od agendy úřadu ombudsmana, lidově **ochránce** lidských práv?

Úkolem ombudsmana je **chránit** lidi před jednáním úřadů a dalších institucí, které vykonávají veřejnou správu, s výjimkou samosprávy. **Úřad pro ochranu osobních údajů** má zákonem uložen dohled speciálně nad **ochranou osobních údajů** - nad tím, zda **osobní údaje** jsou zpracovávány státní správou, samosprávou i soukromým sektorem v souladu s rozhodnutím zákonodárce.

V nedávném rozhovoru pro ParlamentníListy.cz jste se mj. vyjádřil v tom smyslu, že váš úřad chrání práva občanů, kteří často ani netuší, jaká data, kým a proč jsou o nich shromažďována, a neumějí se proti tomu bránit. Není právě to největší slabina zákona o **ochraně dat**, že občané netuší, jaká mají základní občanská práva, a proto možná jejich porušení ani nezaregistrují?

Není moc pěkné, když zopakuju starou pravdu, že neznalost zákona neomlouvá, ale jedním dechem dodám, že v případě neznalosti zákona o **ochraně osobních údajů** se občan může skutečně dosti poškozovat - pokud neuplatňuje své základní právo. Zákon o **ochraně osobních údajů** je totiž jedním z mála zákonů, který **chrání** práva "neprávnicky řečeno" občanů - ale povinnosti ukládá výhradně správcům **osobních údajů**, eventuálně zpracovatelům.

Práce úřadu ovšem nespočívá pouze ve vyřizování jednotlivých stížností občanů. Soustřeďují se také na problémy, které se dotýkají například velkých databází, jejichž chod nemůže jednotlivý občan ovlivnit, přesto se takové databáze dotýkají jejich svobody. Například v právu rozhodovat sám o sobě -

o tom, co ze svého soukromí chci vyměnit za určitou službu, která mi bude poskytnuta. Stále se opakují stížnosti - odkud získala ta či ona společnost moje **osobní údaje** nebo já si nepřeju, abych byl oslovován. Nedávno jsem četl moc hezký termín "komerční přítmi". Na ně se úřad právě v nejbližším roce zaměří.

Buďme konkrétní - chci se ubytovat v hotelu a moje údaje se zapisují do počítače, aniž bych mohl ovlivnit, co s nimi dál bude. Totéž při vstupu do úřadu, při zakoupení roční jízdenky, v městské knihovně atd. Pokud se bráním, odpověď zní - bez průkazu totožnosti nelze. Není efektivnější než deklarovat ochranu občana, stanovit jasná pravidla, jaké údaje mohou instituce požadovat, a jejich porušení tvrdě penalizovat?

Každý občan má právo se dozvědět, na základě jakého zákona či ustanovení jsou po něm **osobní údaje** požadovány. A má právo na odpověď! Pokud se mu jí nedostane, jde o zanedbání povinnosti ukládané zákonem ze strany toho, kdo údaje požaduje, protože jemu zákon ukládá, aby informoval, jaké údaje bude zpracovávat, k jakému účelu, jak dlouho budou uchovávány, komu mohou být předány. A těmito pravidly se každý správce **osobních údajů** - ať v hotelu, na úřadě nebo dopravním podniku - musí řídit. Pokud tak nečiní a náš úřad to zjistí, využívá své pravomoci sankcionovat jednání, které je v rozporu se zákonem.

A neposkytnutí informace především tomu, po kom údaje vyžadují, v rozporu se zákonem rozhodně je.

Vím, že penalizujete instituce v řádů desítek milionů ročně a veřejnost průběžně vzděláváte, ale vidíte za 14 let platnosti zákona a činnosti vašeho úřadu, že by se úroveň **ochrany dat** zřetelně zvýšila?

Ano, do jisté míry se zvýšila jak znalost, tak obezřetnost občanů; bohužel ne na internetu! Rozhodně ale také přibýlo nových technických prostředků, které soukromí ohrožují. Stačí se podívat, co se odehrálo s kamerovými systémy za poslední léta, koneckonců i s počítači. Podivné je, a to si ne úplně dokážeme vysvětlit, že některé problémy s **ochranou osobních údajů** se najednou vracejí. Uvedu příklad: Jako své první stanovisko vydal úřad před lety výklad ke zveřejňování **osobních údajů** dlužníků. Vysvětlili jsme, proč **osobní údaje** dlužníků nelze zveřejňovat, jaké důvody plynou z českého právního řádu. Nějaký čas se zdálo, že věc je vysvětlená, jasná a pochopená. V poslední době ale najednou znovu vidíme snahu neřešit problém dlužnictví za použití prostředků, které dává právní řád, a zase se začínají objevovat zveřejněné seznamy dlužníků...

Vůbec velkou bolestí se stává snaha brát spravedlnost do svých rukou bez ohledu na zákon, nebo se chovat k právnímu řádu selektivně: Co se hodí, to se použije, a zbytek se označí za nesmysl. Jistě nebudeme tvrdit, že zákon nelze změnit, ale proto jsou v demokracii daná pravidla - říci, že tohle je nesmysl, to já dodržovat nebudu, opravdu nevykazuje, že demokratické postupy máme přímo v krvi.

Které **osobní údaje** jsou podle vás nejčastěji zneužívány a v čem při tom vidíte největší nebezpečí?

Myslím si, že právě v komerční sféře je hlad po **osobních údajích** všeho druhu největší. Samozřejmě, že ty, které mohou přinášet největší zisk, budou stále žádanější komoditou - tedy údaje citlivé, zdravotní, genetické - protože například pojišťovnictví, farmaceutický průmysl v nich může vidět zlatý důl. A určitě obrovským lákadlem jsou všechny údaje, které umožní přístup k finančnímu zázemí jednotlivce.

Není problémem i to, že lidé u nás si sami celkem úzkostlivě chrání své zdraví a majetek, zatímco ochranu svých základních práv či svobod nechávají na instituci?

Naivita a neopatrnost, s níž se setkáváme, jsou opravdu zarážející. Jak je možné podepsat smlouvu, aniž si ji dotčená strana přečte? A děje se to. Setkali jsme se i s tím, že jistý pán půjčil kamarádovi svůj občanský průkaz, aby si mohl na něj vyřídit půjčku, ačkoliv mu dotčným už něco dlužil...

Lehkomyslné otevírání soukromí, zejména na tzv. sociálních sítích, je obrovským problémem. Velice umně se dá právě komerční sférou vytěžit - jak by se jinak objevil termín data mining? Také si ovšem myslím, že znalost, jak zabezpečit své údaje na internetu, je velmi nedostatečná. Klademe si otázku, zda tu nedošlo ve vzdělávacím systému k závažnému opomenutí toho, že přišla éra digitální gramotnosti, ale my víceméně setrváváme u trivia z dob Marie Terezie.

Zdá se to trochu jako boj s větrnými mlýny. Na jedné straně zákon a úřad a na druhé stále modernější a agresivnější informační technologie, mobilní operátoři, kamerové systémy, státní správa, personální agentury - dá se v boji proti "velkému bratrovi" dlouhodobě obstát?

Je to úplně stejné, jako kdybyste mi položil otázku, zda může obstát demokracie a svoboda. Budeme-li o to usilovat, můžeme obstát, ale pokud si řekneme, že boj s větrnými mlýny je marný, složíme ruce do klína, pak neobstojíme. **Ochrana osobních údajů** není, stejně jako demokracie a svoboda, jistá a daná jednou pro vždy.

Partner článku

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1337&clanek=301582>

Piráti: Převažující mánie každého sledovat a kontrolovat ohrožuje naši společnost

28.1.2014 parlamentnilisty.cz str. 0 Politici voličům

Česká pirátská strana

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

28. 1. je mezinárodní Den **ochrany osobních údajů**, z tohoto důvodu v několika městech republiky uspořádali Piráti happeningy v podobě veřejných diskuzí o problematice uchovávání **osobních údajů**.

Den **ochrany osobních údajů** byl stanoven na 28. ledna díky přijaté úmluvě o **ochraně** osob se zřetelem na zpracování **osobních dat**, stalo se tak roku 1981 ve Štrasburku. Cílem této úmluvy, na jejímž základě se později v ČR ustanovil Zákon o **ochraně osobních údajů**, je zaručit každé osobě na území kterékoliv smluvní strany, bez ohledu na její národnost či místo jejího pobytu, právo na soukromý život. V ČR dohlíží na naplnění Zákona o **ochraně osobních údajů** **Úřad na ochranu osobních údajů** a může se na něj obrátit kterýkoliv občan, pokud má podezření, že jsou jeho práva na soukromí omezena či je nevhodně zacházeno s jeho **osobními údaji**.

Pirátská strana prosazuje respekt k anonymitě a lepší **ochranu** lidského soukromí. Plošné sledování, bezdůvodné policejní prohlídky a odposlouchávání veškeré telekomunikace jsou prostředky, jejichž nasazení odmítáme. Převažující mánie každého sledovat a kontrolovat vytváří klima nedůvěry a strachu, které ohrožuje naši společnost. Jen ve 20. století zažilo Československo dva totalitní režimy, které byly postaveny na atmosféře strachu a neustálém sledování lidí.

Dnešní technologie umožňují shromažďovat mnohem více **osobních údajů** o tom, kde se lidé pohybují (mýtné, mobilní telefony, MHD, čipové karty) a co dělají (kamery, sledování na Internetu, platební karty, sčítání lidu). Kde to připadá v úvahu, tyto prostředky by vůbec nemělo být možné zneužít ke sledování.

Smrčka (SPOZ): Den ochrany (práv)

28.1.2014 parlamentnilisty.cz str. 0 Politici voličům

SPOZ

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

Dnešek je Dnem ochrany osobních údajů. Což je trochu paradox v době, kdy nám soukromí doslova

mizí pod rukama. A to zdaleka nejen kvůli „všudypřítomným“ (asi přečeňovaným) uším NSA.

Den ochrany osobních údajů bychom neměli jenom tak přejít mávnutím ruky. Na rozdíl od takového Světového dne toalet (pro zájemce: připadá na 19. listopadu) nebo Světovým dnem žen žijících na venkově (15. říjen), je to chvíle, kdy je určitě potřeba se zamyslet nad tím, zda naše práva nejsou pomalu, ale jistě olamována a omezována.

Žijeme ve světě, v němž je stále obtížnější definovat hranice toho, co je osobní svoboda a právo na soukromí. Ne nadarmo se říká, že největším vítězstvím teroristů z 11. září nebylo zřícení The Twin Towers či zasažení Pentagonu, ale protiteroristické zákonodárství a věznice Guantanamo. Pokud se něčeho obáváme tak, že kvůli nebezpečí omezíme svoje nebo cizí práva a zmenšíme prostor soukromí, pak jsme v myšlenkové rovině již podlehli. A pokud jsme podlehli v hlavě, nezvítězíme ani fyzicky.

V Čechách je boj s terorismem spíše lehkým mýtickým preludem. Nebýt prezidenta, který se vydal na cesty, skoro bychom zapomněli, že máme vojáky v Afghánistánu. Místo teroristů vlastníme kmotry a boj s korupcí. Zdá se, že odposlechy telefonních hovorů a nasazování techniky do bytů i jinde, se stalo prakticky standardní součástí policejní práce. Přijali jsme jako v celku normální, že veřejný prostor je pod dohledem kamer, je zaznamenáván a kontrolován.

Ano, možná je to potřebné nebo to možná policejním složkám umožňuje dosahovat nějakých výsledků, ale...

Pokud si parta puberťáků nahrává svého učitele a pak pověsí někde na internet video s jeho vzteklým výstupem, kroutíme hlavou nad touto generací. Když bulvár otiskne fotky postarší herečky nahoře bez pořízené na mobil kdesi u moře, milion čtenářů to ocení. Nejsou výrony opovržení nad metodami některých britských novinářů, nad jejich využíváním odposlechů, nad poněkud amatérsky skrytými kamerami v tuzemsku, či nakukování oknem do nemocničních pokojů jenom poněkud obskurní společenskou hrou, která konec konců pouze zakrývá, že podstatné části lidí je to už celkem jedno? Že pokud taková nebo onaká metoda vede k výsledku, tedy k odsouzení korupčníka nebo k získání zprávy, kterou všichni chtějí číst, pak je sama metoda obhájena?

Dnešek je okamžikem, kdy stojí za zamyšlení, zda se nenecháváme až příliš fascinovat světem odposlechů, průnikem do soukromých životů a zda nás nenechává až příliš klidným, že přestává existovat intimita.

Nevím, třeba je to vlna, která zase přejde. Třeba bude za deset nebo patnáct let metoda odposlechu nebo průniku do osobních informací zase vyhrazena pro velmi výjimečné případy, třeba si milion lidí demonstrativně nekoupí noviny, které budou na titulní straně používat podloudně získaný záběr. Nebo se tou dobou naopak naprosto smíříme s tím, že soukromí je historický přežitek, který se z vyspělých zemí vytratil na přelomu dvacátého a jedenadvacátého století a budeme se kochat záběry miniaturní kamery umístěné přímo v pisoáru šatny fotbalového klubu. Případně vzpomínat na dobu, kdy se několik zpátečníků z Úřadu pro ochranu osobních údajů snažilo společnosti vysvětlit, že soukromí je také určitá hodnota, o kterou není dobré přijít.

Dneska bychom si ale mohli dát alespoň na minutu nebo dvě tu chvíli, kdy si každý v duchu řekneme, co bychom raději.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=301672>

tn.cz

Ochrana osobních údajů je klíčem k soukromí

28.1.2014 tn.cz str. 0 TN.CZ/Zprávy/PR články

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

Dne 28. 1. 1981 byla ve Štrasburku podepsána Úmluva č. 108 o **ochraně** osob a od roku 2006 má v

evropských státech, včetně České republiky, toto datum přívlástek Dne **ochrany osobních údajů**. Rozhodně nejde o marginální záležitost, vždyť **osobní údaje** jsou často označovány za klíč k našemu soukromí a právo na jejich **ochranu** patří mezi základní lidská práva.

"Nejen v tento den by si měli lidé uvědomit, jak snadno mohou být jejich **osobní údaje** zneužitelné a jak velké škody by jim při tom mohly nastat. Každý z nás má právo vědět, jaké **osobní údaje** jsou o něm shromažďovány, kým a za jakým účelem i komu jsou případně předávány. Je přitom jasné, že běžný člověk nemá možnost toto vše zjistit. Právě z tohoto důvodu vznikl u nás, jako ve většině evropských zemí, **Úřad na ochranu osobních údajů**," říká RNDr. **Igor Němec**, který je v čele zmíněného úřadu od roku 2005.

Česká republika přijala zákon o **ochraně osobních údajů** v roce 2000, aby dodržela závazky vyplývající z mezinárodních smluv a potvrdila v té době své úsilí začlenit se do standardních demokracií a evropských struktur. Na základě zákona **chránícího osobní údaje** pak vznikl **Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ)**, který mj. dohlíží nad tím, zda jsou **osobní data** zpracovávána ve smyslu příslušných zákonů a při jeho porušení udílí státním i soukromým institucím sankce.

Úřad rovněž poskytuje informace a konzultace v oblasti **ochrany osobních údajů** a dohlíží na předávání dat v mezinárodním prostředí. Důležitost těchto úkolů vystupuje do popředí především v době rozvoje informačních technologií, kdy právě přenos a shromažďování dat je technicky čím dál snazší a potenciál jejich zneužívání větší.

"Zákon o **ochraně osobních údajů** je jedním z mála zákonů, který **chrání** práva občanů, ale povinnosti ukládá výhradně správcům či zpracovatelům **osobních údajů**," vysvětluje **Igor Němec**. Podle něj má každý občan má právo se dozvědět, na základě jakého zákona či ustanovení jsou po něm **osobní údaje** požadovány.

"A má právo na odpověď! Pokud se mu jí nedostane, jde o porušení zákona," upozorňuje předseda úřadu. "Na druhou stranu registrujeme stále silnější snahu firem dostat se k **osobním údajům** občanů a využít je ve svůj prospěch, například v pojišťovnictví či farmaceutickém průmyslu. Doslova zlatým dolem jsou informace o finančním zázemí jednotlivců," říká **Igor Němec**.

Ve snaze bránit základní práva občanů se **Úřad pro ochranu osobních údajů** v posledních měsících dostal do střetu s médii, protože jeho kroky nebyly v souladu s "hlasem ulice." Příkladem jsou tresty, které úřad udělil některým institucím za zveřejnění platů zaměstnanců či za zveřejnění databází různých dlužníků a neplatičů. Jakoby v některých případech snaha postihnout porušení zákona byla médii brána spíše jako porušení svobody a demokracie.

"Snaha brát spravedlnost do svých rukou bez ohledu na zákon nebo se chovat k právnímu řádu selektivně se vůbec stává velkou bolestí. Co se hodí, to se použije, a zbytek se označí za nesmysl. Jistě nebudeme tvrdit, že zákon nelze změnit, ale pro to jsou v demokracii daná pravidla - říci, že tohle je nesmysl, to já dodržovat nebudu, opravdu nevykazuje, že demokratické postupy máme přímo v krvi," připomíná v souvislosti se dnem **ochrany osobních údajů**, který připadá na 28. leden, předseda úřadu dr. **Igor Němec**.

První mezinárodní předpis, který poskytuje komplexní úpravu **ochrany osobních údajů**, je Úmluva č. 108 o **ochraně** osob se zřetelem na automatizované zpracování **osobních dat**, která byla Radou Evropy otevřena k podpisu členských států dne 28. ledna 1981.

Česká republika zmíněnou úmluvu podepsala 8. září 2000, současně byl zahájen proces ratifikace, který byl završen o necelý rok později předáním ratifikačních listin ve Štrasburku. Právo na **ochranu osobních údajů** je navíc zaručeno jako jedno ze základních práv i v článku 8 Listiny základních práv Evropské unie a v článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Foto priloha: <http://img.cz.prg.cmestatic.com/media/images/440x248/Jan2014/1609978.jpg?d41d>

tech.ihned.cz

Zapomeňte na bitcoin: Nejrozšířenější digitální měnou dneška je vaše

soukromí

28.1.2014 tech.ihned.cz str. 0 tech.ihned.cz

Michal Altair Valášek

Úřad pro ochranu osobních údajů

[zpět](#)

Nic nemůže být vzdálenější pravdě. Za internetový "oběd zdarma" platíme vlastním soukromím - a Mezinárodní den **ochrany osobních údajů**, vyhlášený Radou Evropy na 28. ledna, je dobrou příležitostí si to připomenout.

TANSTAAFL. Podivnou zkratku anglického úsloví "there ain't no such thing as a free lunch" (neexistuje nic takového jako oběd zdarma) zpopularizoval v šedesátých letech R. A. Heinlein ve svém sci-fi románu Měsíc je drsná milenka. Mohlo by se zdát, že o půl století později, v době spousty bezplatných internetových služeb, toto rčení ztratilo na významu.

Nic nemůže být vzdálenější pravdě. Za internetový "oběd zdarma" platíme vlastním soukromím. A Mezinárodní den **ochrany osobních údajů**, vyhlášený Radou Evropy na 28. ledna, je dobrou příležitostí si to připomenout.

Provozovatelé internetových služeb jsou (vesměs) komerční společnosti, jejichž legitimním konečným zájmem je vydělávat peníze. Pokud nabízejí nějaké služby bezplatně, nečiní tak z čirého altruismu, ale protože očekávají, že jim to přinese nějaký jiný užitek, který budou moci přetavit v zisk. Velmi často jsou oním užitekem příjmy z nějaké formy reklamy. A reklama bude mít tím větší úspěch, čím lépe se trefí do osobních preferencí toho, kdo ji sleduje.

Všichni velcí hráči na poli internetové reklamy se snaží reklamu cílit, přizpůsobit vkusu uživatele. Čehož lze nejlépe dosáhnout tak, že o uživateli toho zjistí co možná nejvíce: na jaké stránky chodí, co se mu líbí, co se mu nelíbí, co právě dělá. A reklamní sdělení nestřílí náhodně, ale právě se zřetelem na tento profil. Průzkumy a reálný obchodní model ukazují, že takto cílenou reklamu lze prodat až desetkrát draž, než v případě pouhého zobrazení reklamního banneru na stránkách s určitou, byť zaměřením serveru již částečně cílenou tematikou.

Provést kybernetický útok bude stále jednodušší, říká expert na zabezpečení dat - čtěte ZDE

Heslo "password" už není na prvním místě mezi nejhoršími. Sesadilo ho "123456" - čtěte ZDE

Takové sledování preferencí uživatele umějí reklamní sítě už dlouho, ale právě žně získaly až s rozmachem sociálních sítí a bezplatných on-line komunikačních služeb. Sociálních sítí proto, že na nich své preference, oblíbené činnosti a značky, ochotně explicitně udáváme - třeba tím, koho sledujeme na Twitteru nebo "lajkujeme" na Facebooku. A bezplatných komunikačních služeb, jako jsou chaty a e-maily proto, že provozovatel takové služby může automaticky sledovat obsah naší komunikace a na základě klíčových slov a frází nám dávat přesně cílenou reklamu. Mailujete nebo chatujete si o tom, kam byste chtěli na dovolenou, nebo že uvažujete o novém autě? Reklamy na cestovní kanceláře a autobazary na sebe nenechají dlouho čekat. Za pohodlnou službu zaplatíte částí svého soukromí.

Bojíte se, že internetoví zločinci a NSA budou i letos zlobit? Zachovejte klid a šifrujte - čtěte ZDE

Jak široká je vaše digitální stopa?

Neviditelný profil kdesi v databázi poskytovatele reklamy je možná nepříjemný, ale potenciál škodit je dosti nízký, možná díky dobře cílené reklamě zaplatíte trochu víc peněz. Potenciálně inkriminující údaje dostupné každému, kdo umí zadat vaše jméno do vyhledávače, mohou znamenat větší problém. Internet nezapomíná. Cokoliv je na něm jednou publikováno, nikdy úplně nezmizí, i když byste si to možná někdy přáli. I když bude potenciálně kompromitující zpráva nebo fotografie odstraněna z původního zdroje, nikdy nevíte, kdo a kam ji mezitím stihl uložit jinam. A jestli se neobjeví ve chvíli, kdy se vám to bude nejméně hodit, třeba i za mnoho let.

Jak se takovým rizikům bránit? V první řadě vhodným výběrem toho, co na sebe prozradíte.

Přemýšlením nad tím, zda je skutečně dobrý nápad publikovat zábavnou fotku z poslední párty, nebo momentální radikální společenské názory. Co vypadá jako fajn nápad dnes, nemusí být úplně pravda za dvacet let. I zde se nicméně jedná o radu, jejíž praktická hodnota je malá: je přirozené, že se naše osobnost, názory a hodnoty vyvíjejí a ještě přirozenější je, že současný stav logicky pokládáme za nejlepší možný. Navíc, i pokud vy sami si budete dávat pozor, nemusí to platit o ostatních účastnících onoho divokého večírku. Přidává se k tomu i sociální tlak, protože v určitých komunitách je sociálně nepřijatelné nebýt na konkrétní sociální síti, která je momentálně v kurzu. Některé státy se snaží prosazovat digitální "právo být zapomenut", ale není zatím stále jasné, jak by měla implementace toho práva vypadat v praxi, aby nebyla bezzubá. Jsou zaznamenány i případy lidí, kteří si změnilí jméno, aby se odstříhli od své minulosti, a to zejména v anglosaském světě, kde je změna jména řádově jednodušší úkon, než u nás.

Je ale možné, že se tento problém vyřeší sám, spíše společensky, než technickými prostředky. Že se naše společnost opět naučí akceptovat nerozváženosti mládeže, protože máslo na hlavě bude mít každý, nebo minimálně každý ze současné Facebookové generace.

A čím platíte vy?

Jak za on-line služby dnes platíte vy? Penězi, umem, soukromím nebo potenciálně trapnými okamžiky v budoucnu? Ať už používáte jakoukoliv měnu, nemusí to být špatně. Můžete se rozhodnout, že vám to prostě nevadí, a že tuto cenu zaplatíte rádi. Ostatně, možná se vám některý z reklamních tipů může hodit a zveřejnění vašich nestandardních sexuálních preferencí vám umožní získat vhodného životního partnera (u posledně zmíněného může autor článku sloužit jako zářný příklad).

Nebo možná naznáte, že takto platit vlastním soukromím již ochotni nejste. V takovém případě je na čase poohlédnout se po jiném poskytovateli služby, který si od vás nechá zaplatit něčím jiným, co jste ochotni postrádat.

Obě varianty jsou "správně", ale to rozhodnutí byste měli udělat vy sami, vědomě, záměrně a s ohledem na možné důsledky. Abyste mohli rozhodovat kvalifikovaně, připravili jsme pro vás tento speciál IHNED.cz, věnovaný ochraně soukromí na Internetu.

URL| <http://tech.ihned.cz/geekosfera/c1-616...alni-menou-dneska-nbsp-je-vase-soukromi>